

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Факультет економічний

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 051 «Економіка»

Предметна спеціалізація: «Економічна теорія»

Форми навчання: денна, заочна

Ліцензійний обсяг: 90 – ОС «бакалавр» /30 – ОС «магістр»

Харків – 2017 рік

ЗМІСТ

1. Факультет економічний

- 1.1. Історія створення факультету та загальна інформація про факультет
- 1.2. Структура та організація факультету
- 1.3. Перелік спеціальностей, що пропонуються на факультеті
- 1.4. Умови для навчання

2. Кафедри факультету

- 2.1 Історія створення кафедри та загальна інформація про кафедру
- 2.2. Структура та організація кафедри
- 2.3. Організація навчального процесу
- 2.4. Основні методи навчання і викладання, способи оцінювання, які використовуються на кафедрі
- 2.5. Позааудиторна робота
- 2.6. Впровадження новітніх технологій

3. Загальний опис спеціальності «Економіка. Економічна теорія».

4. Підготовка студентів за освітнім рівнем «бакалавр»

- 4.1. Перелік навчальних дисциплін, які забезпечує кафедра
- 4.2. Анотація навчальних курсів
- 4.3. Навчально-методичне забезпечення
- 4.4. Інформаційне забезпечення

5. Підготовка студентів за освітнім рівнем «магістр»

- 5.1. Перелік навчальних дисциплін, які забезпечує кафедра
- 5.2. Анотація навчальних курсів
- 5.3. Навчально-методичне забезпечення
- 5.4. Інформаційне забезпечення

1. Економічний факультет

1.1. Історія створення економічного факультету та загальна інформація про факультет

У 1994 році у складі Інституту економіки та права – структурного підрозділу Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, був створений економічний факультет, який одним із перших у педагогічних навчальних закладах України започаткував підготовку вчителів економіки. Фахівцями факультету було обґрунтовано значення та зміст економічної освіти в системі підготовки сучасної молоді до самостійного життя в складних економічних умовах, сформульовано основні компоненти змісту економічної освіти в загальноосвітніх і вищих навчальних закладах, визначено оптимальні способи їх засвоєння, розроблено засади науково-методичного забезпечення процесу економічної освіти. Провідні професори та доценти кафедри пройшли стажування за програмою Національної Ради з економічної освіти США (1995-1996 рр.) і, отримавши сертифікати тренерів учителів економіки, почали здійснювати перепідготовку вчителів для викладання економіки в школі.

Досвід підготовки фахівців спеціальності «Економічна теорія» складає понад 20 років. З 1997 року на економічному факультеті здійснюється набір за заочною формою навчання, де отримують освіту без відриву від виробництва. Перший випуск фахівців денної форми навчання зі спеціальності «Економічна теорія» відбувся в 1999 році. У 2004 році відбувся перший випуск бакалаврів денної (72 особи) та заочної (78 осіб) форм навчання. У 2005 році відбувся перший набір магістрів. За роки існування економічного факультету було підготовлено 756 спеціалістів, 252 магістра за денною формою навчання та 643 спеціаліста за заочною формою навчання, які працюють в різних сферах, зокрема, системі освіти, підприємстві, банківській системі, юридичних службах, державному управлінні.

За роки свого існування факультет здійснив 18 випусків денної та 14 - заочної форм навчання дипломованих фахівців, які успішно працюють у навчальних закладах як викладачі, які мають економічну освіту, володіють іноземними мовами і сучасними інноваційними технологіями, та на підприємствах і установах народного господарства України різних форм власності. Школи міста та адміністративних районів області звертаються з проханням про направлення кращих студентів старших курсів і випускників на викладацьку роботу. Аналіз відгуків керівників підприємств, установ та організацій, шкіл, технікумів, де працюють випускники факультету, показав високий рівень їхньої професійної підготовки.

1.2. Структура та організація факультету

Підготовку фахівців спеціальності «Економіка» забезпечують три кафедри:

кафедра економічної теорії (завідувач кафедри – кандидат економічних наук, професор кафедри І. В. Сідельнікова);

кафедра фінансів і обліку (завідувач кафедри – кандидат економічних наук, доцент В. В. Соляр);

кафедра англійської мови (завідувач кафедри – доктор педагогічних наук, професор кафедри Т. А. Щєбликіна).

На кафедрах факультету працює 35 науково-педагогічних працівників.

Центральним суб'єктом навчально-виховного процесу є студент, і тому основою діяльності професорсько-викладацького складу є утвердження моделі особистісно-орієнтованого підходу до навчання і виховання, а також трактування того, що кожен студент – це особистість з власними творчими здібностями, креативними можливостями, потребами, системою цінностей.

Головною метою навчально-виховного процесу на економічному факультеті є виховання духовно багатой, розвинутої особистості, формування в неї активної громадської позиції, виховання патріотизму та національної свідомості.

Особлива увага на кафедрах факультету приділяється формуванню у студентів духовних цінностей, активної громадянської позиції, прищепленню віри у верховенство закону, формуванню економічних і правових знань, а також знання англійської мови, що є необхідним у сучасному світі. У зв'язку зі зростанням контингенту іноземних студентів під час виховної роботи значна увага приділяється толерантному ставленню до людей усіх національностей, формуванню поваги до міжнародного досвіду та його використання.

1.3. Перелік спеціальностей, що пропонуються на факультеті

На факультеті здійснюється підготовка фахівців зі спеціальності «Економіка» за освітніми ступенями «бакалавр», «магістр» та освітньо-кваліфікаційним рівнем (ОКР) «спеціаліст». Ліцензований обсяг підготовки фахівців складає за ступенем «бакалавр» – 90 осіб, за ОКР «спеціаліст» – 90 осіб, за ступенем «магістр» – 30 осіб. Такі розміри ліцензійного обсягу були обумовлені зростаючим з року в рік попитом на спеціальність з боку абітурієнтів, що навчалися за державним замовленням як за денною, так і заочною формами навчання.

На сьогодні на факультеті навчається 231 студент, з них: за денною формою навчання – 166 студентів, у т.ч. – 20 іноземних студентів із Китаю, Сирії, Туркменістану, за заочною формою навчання – 65 студентів. Студенти мають можливість поглибити знання з англійської мови, фінансових та облікових дисциплін, права, менеджменту освіти, що надає значні переваги у майбутньому працевлаштуванні: можливість викладання декількох навчальних дисциплін в закладах освіти, викладання англійської мови на мовних курсах, в районних, міських, обласних центрах дитячої та юнацької творчості тощо.

1.4. Умови для навчання

Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу зі спеціальності «Економіка» відповідає вимогам, що пред'являються до нього.

Аудиторії для занять обладнані необхідними меблями, інвентарем та протипожежними засобами. Аудиторії достатньо освітлені. Усі кабінети обладнані сучасним устаткуванням, технічними засобами навчання, навчальними меблями, інвентарем. Вимоги санітарного стану в приміщеннях університету виконуються у відповідності до встановлених норм і правил.

Кафедри мають спеціалізовані кабінети для проведення навчальних занять за всіма дисциплінами навчальних планів, обладнані відповідним технічним оснащенням з фаху, мікропроцесорними пристроями - програмованими мікроконтролерами, сучасними стандартними обчислювальними приладами.

Усі комп'ютери навчальних аудиторій та комп'ютери кафедр економічного факультету об'єднані в локальну комп'ютерну мережу, що підключена і взаємодіє з Інтернетом.

У цілому матеріально-технічне забезпечення навчального процесу за всіма параметрами відповідає чинним нормативам. Технічні засоби навчання та наявні навчальні площі забезпечують проведення всіх видів занять за навчальним планом на сучасному рівні.

На факультеті проводиться багато різноманітних виховних заходів, які дають можливість розширити знання з економічних дисциплін, історії своєї країни та міста. Традиційно проводяться екскурсії до музею ХНПУ імені Г.С.Сковороди, до Харківського історичного музею, художнього музею, літературного музею, до Національного літературно-меморіального музею Григорія Сковороди, місцями бойової слави тощо. На заняттях викладачі постійно інформують студентів про найважливіші події громадсько-політичного життя, які відбуваються в Україні і світі.

Щорічно на факультеті проводиться «Посвята в економісти», де студенти першого курсу знайомляться з професорсько-викладацьким складом кафедр, їхньою історією та традиціями, основними напрямками науково-дослідної роботи, матеріальною базою факультету, можливостями використання навчально-методичних кабінетів у процесі підготовки до різних видів навчальних завдань.

На факультеті проводяться концертні програми, виставки методичної літератури, різноманітні круглі столи, брейн-ринги, театралізовані економічні вистави, студентські наукові конференції, засідання клубів за інтересами та індивідуальна робота викладачів зі студентами наукового і виховного характеру. Для закріплення і розширення набутих у навчальних аудиторіях знань на факультеті проводяться засідання дискусійного клубу «Молодий економіст», клубів «Шанувальників англійської мови», «Полеміка», «Сучасний бухгалтер».

Студенти економічного факультету беруть активну участь у спортивному житті університету, на факультеті є команди з баскетболу, фехтування, волейболу, легкої атлетики, які щороку посідають призові місця. Студенти факультету неодноразово ставали лауреатами університетських конкурсів.

Важливою ланкою здійснення навчально-виховної роботи на факультеті є студентське самоврядування, якому традиційно приділяються велика увага й підтримка. Студенти – активні учасники управлінської діяльності на факультеті та в університеті: є членами вченої ради факультету і університету.

2. Кафедри економічного факультету

Кафедра економічної теорії

2.1. Історія створення кафедри та загальна інформація про кафедру

Випускаюча кафедра економічної теорії була створена в 1991 році на базі загальноуніверситетської кафедри політичної економії. Головним завданням кафедри є підготовка фахівця з економічної теорії, який був би здатний успішно працювати як викладачем економічних дисциплін у вищих та середніх навчальних закладах, так і бути компетентним аналітиком міжнародного рівня, фахівцем чи керівником у різних секторах та галузях національної економіки.

Значний внесок у розвиток кафедри економічної теорії зробив ректор університету І.Ф. Прокопенко, який очолював кафедру понад 30 років. Під керівництвом академіка І.Ф. Прокопенка була створена сучасна економічна школа з оригінальним поглядом на змістовні і перспективні проблеми економічної теорії. У 1995 році вперше в Україні був підготовлений підручник з основ економіки для загальноосвітньої школи «Людина у світі економіки та бізнесу», в якому було представлено новий варіант поєднання класичного курсу основ економічної теорії з курсом «Основи ринкової економіки та підприємництва». У 1996 році І.Ф. Прокопенко захистив дисертацію на здобуття доктора педагогічних наук «Теоретичні та методичні основи економічної освіти в загальноосвітніх і професійних навчальних закладах», у якій експериментально перевірів та обґрунтував умови реалізації концепції економічної освіти, визначив критерії відбору її змісту, репрезентував систему науково-методичного забезпечення процесу економічної освіти у загальноосвітніх та професійних навчальних закладах.

Під керівництвом І.Ф. Прокопенка авторські колективи кафедри підготували та видали значну кількість підручників, навчальних посібників нового покоління з економічних дисциплін для загальноосвітніх та вищих навчальних закладів, які стали джерелом організації процесу економічної освіти. Напрацювання науковців були ураховані при розробці Державного стандарту загальноосвітньої школи з економіки, Концепції змісту економічної освіти в загальноосвітній школі України. Колективом кафедри була розроблена і рекомендована для використання навчальна програма з економіки для загальноосвітніх навчальних закладів суспільно-гуманітарного профілю навчання.

За роки існування економічної школи науково-дослідну діяльність у її межах здійснювали досвідчені викладачі вищої школи, визнані науковці,

завдяки зусиллям яких виховано когорту талановитої молоді, яка успішно продовжує розвідки в системі економічної науки.

Колектив кафедри забезпечує викладання економічних дисциплін на економічному факультеті денної та заочної форм навчання, на неекономічних спеціальностях університету та Інституту післядипломної освіти.

Викладачами кафедри розроблені навчально-методичні комплекси всіх дисциплін, які викладаються. Вони включають теоретичний матеріал, завдання для самостійної роботи, тестові завдання, вправи та задачі, а також списки літератури для поглибленого вивчення тем курсу.

Опорні конспекти всіх курсів в електронному вигляді входять до науково-методичної бази кафедри. При розробці навчальних курсів увага зверталась на відбір навчального матеріалу професійного спрямування; структурування змісту навчання; використання альтернативних матеріалів; застосування комунікативного підходу до навчання на основі актуалізації діяльнісно-професійних та особистісних якостей студентів; проблемно-пошуковий виклад навчального матеріалу; використання ділових ігор та інших форм активізації економічного навчання.

З початку свого заснування кафедра проводить активну науково-дослідну діяльність. Напрямки наукових інтересів кафедри економічної теорії охоплюють широкий спектр актуальних для вітчизняної економіки проблем, а саме економічні аспекти оптимізації розвитку національної освітньої системи, стимулювання ефективної діяльності промислових підприємств з інноваційними технологіями, активізація інноваційних процесів у корпоративному секторі національної економіки, розвиток аграрного сектору національної економіки, функціонування фінансового сектору, соціальна відповідальність бізнесу в економіці інноваційного типу, аналіз впливу глобалізації на інноваційний розвиток національної економіки.

У 2012-2016 роках викладачі випускової кафедри проводили наукові дослідження за профілем підготовки фахівців у межах ініціативної теми «Соціально-економічні умови реалізації стратегії інноваційного розвитку економіки України» (реєстраційний номер 0112U002006), яка успішно реалізувалася під керівництвом академіка І.Ф.Прокопенка. Також під його керівництвом були здійснені дослідження за держбюджетним замовленням: «Тестове оцінювання навчальних досягнень учнів і студентів з використанням інформаційно-комунікаційних технологій» (2010 р.), «Впровадження в старшій профільній школі компетентнісного навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій» (2011-2012 рр.), «Упровадження інноваційних технологій навчання в загальноосвітній та вищій школі як засіб реалізації нових стандартів освіти» (2013-2014 рр.) та «Універсальні навчальні дії як інноваційний засіб реалізації нових стандартів освіти» (2015 р.). На 2017-2021 роки затверджена науково-дослідна тема «Соціально-економічні умови та інноваційні чинники забезпечення економічного зростання національної економіки».

2.2. Структура та організація кафедри

Випускову кафедру економічної теорії очолює кандидат економічних наук, доцент Сідельнікова І.В., яка працює в ХНПУ імені Г.С.Сковороди з 1983 року. Сідельнікова І.В. має вищу економічну освіту, закінчила Харківський державний університет імені М.О.Горького (1976 р.). Автор понад 120 наукових праць, з них 5 колективних монографій, 12 навчальних посібників, у т.ч. 4 з грифом МОН (у співавторстві).

Професорсько-викладацький склад кафедри економічної теорії включає 20 осіб, з них: 1 академік АПН України, доктор педагогічних наук, професор, 1 доктор економічних наук, професор кафедри, 12 кандидатів економічних, педагогічних та філософських наук, 9 доцентів, 5 старших викладачі.

2.3. Організація навчального процесу

Навчальний процес спрямовано на ефективну індивідуальну підготовку та виховання сучасного фахівця, здатного до вирішення виробничих та наукових завдань з економіки.

Організація освітнього процесу зі спеціальності «Економічна теорія» спирається на «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», «Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди» і зорієнтована на застосування новітніх технологій навчання та комп'ютеризацію навчального процесу.

Навчальний процес забезпечений розкладами навчальних занять, екзаменаційних сесій, календарним графіком навчального процесу, графіками проведення консультацій по курсах. Сформована система планування і контролю навчально-виховного процесу включає перевірку повноти виконання навчальних планів і робочих навчальних програм, аналіз засвоєння студентами змісту навчальних дисциплін та відповідності отриманих знань вимогам ОКХ, а також практичного їх застосування в процесі навчання.

Навчальний процес організовано так, що теорія поєднана зі практичною підготовкою, враховуються особливості розвитку економіки. Значна увага приділяється розвитку у студентів навичок організаційної, аналітичної роботи; уміння працювати в умовах кризових ситуацій; обмеженого інформаційного та ресурсного забезпечення. Практична підготовка студентів проводиться відповідно до наскрізної програми практики. Студенти проходять виробничу, педагогічну, науково-дослідну практики.

Професорсько-викладацький склад кафедри постійно приділяє увагу питанню забезпечення належної організації навчального процесу за такими основними напрямками: використання новітніх ефективних методів і прийомів навчання; підвищення рівня науково-педагогічної майстерності викладачів; застосування прогресивних систем оцінки знань студентів і магістрів, зокрема модульно-рейтингової; керівництво практикою; консультування, керівництво самостійною роботою студентів.

2.4. Основні методи навчання і викладання, способи оцінювання, які використовуються на кафедрі

Навчальний процес здійснюється у таких організаційних формах: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Основні види навчальних занять: лекція; семінарське, практичне, індивідуальне заняття; консультація; інші види навчальних занять, які визначаються робочим навчальним планом і програмою дисципліни.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських і практичних занять і передбачає перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Форму проведення поточного контролю під час навчальних занять і систему оцінювання рівня знань та умінь визначає кафедра. Результати поточного контролю за семестр визначаються як середня з поточних оцінок за 100-бальною шкалою, відображених у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи, і можуть зараховуватися до залікового кредиту як окремий заліковий модуль, якщо це передбачено робочою програмою дисципліни.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та семінарських (практичних) занять з певної дисципліни - змістового модуля. Завданням підсумкового модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст кількох тем дисципліни, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал. Форми підсумкового модульного контролю та систем) оцінювання рівня знань та умінь студентів визначає кафедра та відображає в робочій програмі дисципліни. Оцінки з підсумкового модульного контролю за 100-бальною шкалою відображаються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи і зараховуються як окремий заліковий модуль до залікового кредиту.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену, диференційованого заліку або заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою і в терміни, встановлені робочим навчальним планом та графіком навчального процесу.

З усіх навчальних дисциплін, практик, курсових робіт, державних екзаменів, комплексних контрольних робіт на кафедрі розроблені чіткі критерії контролю і оцінювання навчальних досягнень студентів, що дозволяє об'єктивно оцінити якість підготовки фахівця з економічної теорії.

2.5. Позааудиторна робота

Центральним суб'єктом навчально-виховного процесу кафедри є студент, і тому основою діяльності професорсько-викладацького складу є утвердження моделі особистісно-орієнтованого підходу до навчання і виховання, а також трактування того, що кожен студент – це особистість з

власними творчими здібностями, креативними можливостями, потребами, системою цінностей.

Особлива увага на кафедрі приділяється формуванню у студентів духовних цінностей, активної громадянської позиції, прищепленню віри у верховенство закону, формуванню глибоких економічних знань. У зв'язку із наявністю контингенту іноземних студентів під час виховної роботи значна увага приділяється толерантному ставленню до людей усіх національностей, формуванню поваги до міжнародного досвіду та його використання.

За участю викладачів кафедри проводиться багато різноманітних виховних заходів, які дають можливість розширити знання з економічних дисциплін, історії своєї країни та міста. Традиційно здійснюються екскурсії до музею ХНПУ імені Г.С.Сковороди, Харківського історичного музею, художнього музею, літературного музею, Національного літературно-меморіального музею Григорія Сковороди, місцями бойової слави тощо. На заняттях викладачі постійно інформують студентів про найважливіші події громадсько-політичного життя, які відбуваються в Україні і світі.

Щорічно проводиться «Посвята в економісти», де студенти першого курсу знайомляться з професорсько-викладацьким складом кафедри, її історією та традиціями, основними напрямками науково-дослідної роботи, матеріальною базою, можливостями використання навчально-методичних кабінетів у процесі підготовки до різних видів навчальних занять.

Студенти спеціальності «Економічна теорія» залучаються до участі у міжнародних і всеукраїнських конференціях, олімпіадах, конкурсах наукових робіт.

Важливою ланкою здійснення навчально-виховної роботи на факультеті є студентське самоврядування, якому кафедра традиційно приділяє велику увагу й підтримку. Студенти – активні учасники управлінської діяльності на факультеті та в університеті: є членами вченої ради факультету і університету.

2.6. Впровадження новітніх технологій

Застосування новітніх технологій в навчальному процесі підготовки фахівців з економічної теорії кафедра розглядає як необхідну умову підвищення якості освіти, елемент її модернізації, оскільки дані технології виводять економічну освіту на новий рівень, забезпечуючи вільний доступ до освітніх ресурсів, підвищують ефективність самостійної роботи студентів, дозволяють викладачам реалізувати принципово нові форми і методи економічного навчання.

Новітні технології викладачі намагаються використовувати на всіх етапах навчального процесу, особливо ж для викладу і пояснення нової інформації, закріплення й узагальнення вивченого матеріалу, виконання практичних завдань (використання мультимедіаінформації, відбір і аналіз інформації, презентації, що забезпечують високий рівень наочності, тощо), виконання самостійної роботи та контрольних завдань (завдання для тестового контролю, перевірочних робіт, виконання ІНДЗ з усіх дисциплін,

що викладаються кафедрою, контрольних та курсових робіт з дисциплін, передбачених навчальними планами тощо).

Широко використовуються ігрова методика економічного навчання, проектна технологія, кейс-метод, дискусії, тренінги, що розвивають аналітичні здібності та навички працювати в колективі.

Кафедра фінансів і обліку

2.1. Історія створення кафедри фінансів і обліку та загальна інформація про кафедру

Кафедра заснована в 2002 році та є структурним підрозділом економічного факультету Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Кафедра фінансів і обліку забезпечує теоретичну і практичну підготовку фахівців зі спеціальності «Економіка» та спеціалізації «Облік і аудит».

Символом кафедри є інтернаціональна емблема рахункових працівників - офіційний міжнародний герб гільдії бухгалтерів, на якому виکارбувані три слова, «science», «conscience», «independence». Значення слова «science» - **наука**. Тому, що шлях від бажань до їх досягнення лежить через працю й досвід.

А наука про облік, властиво, і є багатовіковий досвід, зібрані у систему та перевірені практикою знання. Звідси й «independence» - **незалежність** - базовий принцип, що лежить в основі об'єктивності й вірогідності як наукових експериментів, так і бухгалтерських оцінок.

А от слово «conscience» має, як мінімум, відразу два рівноправних переклади. Перше значення - совість. Тому що ця здатність людей до морального самоконтролю є глибинною психологічною основою позитивних соціальних норм, життєво необхідних для будь-яких форм колективного існування. Друге значення слова «conscience» теж фундаментальне – це **свідомість**. Тобто – це те, що й робить нас всіх мислячими істотами.

Зусилля колективу кафедри зосереджені на розв'язанні стратегічних завдань:

- впровадження багатоступеневої системи підготовки фахівців,
- удосконалення фундаментальної підготовки з дисциплін кафедри,
- використання передових методів навчання і контролю знань,
- удосконалення фахової майстерності викладачів кафедри, підтримка молодих науковців,
- формування у молоді громадянських цінностей та соціальної відповідальності,
- удосконалення науково-методичних комплексів дисциплін кафедри,
- комп'ютеризації навчального, наукового і управлінського процесу.

2.2. Структура та організація кафедри

У складі кафедри 5 науково-педагогічних працівників, кандидати економічних наук, доценти з досвідом роботи у галузі викладання фінансів й бухгалтерського обліку близько 20 років. Керівництво кафедрою здійснює к.е.н., доц. В. В.Соляр.

Викладачі кафедри фінансів і обліку спрямовують свою наукову роботу з теми «Оптимізація фінансово-господарської діяльності підприємств» (керівник – доц. Соляр В.В., реєстраційний номер теми 0112U005992) у таких галузях економічної науки як економічний аналіз, бухгалтерський облік, фінанси підприємств, стратегічне управління підприємством, регіональна економіка, економіка підприємства тощо.

2.3. Організація навчального процесу

Комплексна підготовка майбутніх фахівців зі спеціалізації «Облік і аудит» включає оволодіння фундаментальними знаннями та вміннями з багатьох професійно-практичних дисциплін кафедри.

Бухгалтерський облік, аудит, економічний аналіз, фінанси підприємства та пов'язані з ними сфери знань формують основу успіху майбутньої кар'єри випускників. Після закінчення навчання випускники мають змогу працювати в державних, муніципальних і приватних підприємствах, фінансово-кредитних установах, закладах освіти, у секторі державного управління (економічний радник, консультант з економічних питань) чи продовжити навчання в аспірантурі.

Викладачі кафедри здійснюють керівництво виробничою та обліковою практикою на базі державних організацій, приватних підприємств, фінансових установ.

2.4. Основні методи навчання і викладання, способи оцінювання, які використовуються на кафедрі

Основні методи викладання і навчання:

- лекції;
- практичні (семінарські) заняття;
- індивідуальна робота зі студентами;
- самостійна робота студентів.

Для глибшого сприйняття студентами навчальних дисциплін і засвоєння матеріалу викладачі застосовують методи навчання на основі дійсних прикладів, документів і комп'ютерних програм, що запозичені з практичної діяльності підприємств, організацій та фінансових установ.

На кафедрі часто проводять навчально-методичні і практичні семінари студентів і викладачів із залученням науковців-практиків. Як підказує досвід, це дає позитивний результат як для студентів у навчальному аспекті, так і викладачів у набутті практичного досвіду.

Способи оцінювання знань студентів:

Поточний контроль:

- усне опитування на практичних заняттях;

- тестування (контрольні роботи) за окремими питаннями кожної теми;
- виконання практичних завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;

Модульний контроль:

- контрольна робота (модуль) за певним блоком (модулем) тем;
- результати поточного модульного контролю;

Підсумковий контроль:

- письмовий іспит;
- результати поточного модульного контролю;
- захист звіту з навчальної, виробничої практики;
- захист дипломної (магістерської) дипломної роботи.

2.5. Позааудиторна робота

З 2008 р. між Харківським національним педагогічним університетом імені Г.С. Сковороди та Чугуївською гімназією №5 економічного, правового і гуманітарного профілю діє угода про заснування вузівської кафедри з метою створення системи безперервної освіти, розвитку творчих здібностей учнів шляхом ранньої профорієнтації, виявлення інтересів учнів і поглибленого вивчення ряду предметів шкільного курсу.

Виявлення, розвиток та підтримка обдарованих і талановитих студентів, сприяє науковій творчості студентів шляхом залучення їх до науково-дослідної діяльності. Під керівництвом викладачів студенти беруть участь у наукових студентських конференціях, конкурсах студентських наукових робіт. Тези кращих робіт публікуються у наукових збірках вищих навчальних закладів.

На кафедрі працює науковий гурток «Сучасний бухгалтер». Засідання гуртка проводяться у формі тренінгів з тематики прикладного використання програми 1С: Підприємство як основного продукту ділової орієнтації та стандарту автоматизації в Україні. У роботі гуртка беруть участь переважно студенти 3-4 курсів. Заняття проводять як керівники гуртка, так і запрошені консультанти від редакції газети «Все про бухгалтерський облік», навчального центру «1С - Теллур». Знання та практичні навички, отримані під час тренінгів, студенти використовують при написанні курсових та науково-дослідних робіт з фінансового обліку та звітності підприємств.

Кафедра підтримує міжвузівську комунікацію з кафедрою фінансів, обліку та аудиту ХТЕІ КНТУ (спільно випустили два навчальних посібники), з кафедрою бухгалтерського обліку ХНЕУ (спільна робота з рецензування підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій), з кафедрою економічної теорії та фінансів Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного Управління при Президентові України (стажування викладачів, з цикловими комісіями з обліку і аудиту Харківського патентно-комп'ютерного коледжу та Харківського кооперативного торгівельно-економічного коледжу (профорієнтаційна робота, проведення круглих столів, конференцій).

Також кафедра підтримує зв'язки з офіційним навчальним центром з «ІС: Підприємства» СКАЙЛАЙН СОФТВЕР (м. Київ) (підвищення кваліфікації викладачів, проведення спільних фахових тренінгів для студентів), з газетою «Все про бухгалтерський облік» (спільна організація та проведення наукових і навчальних заходів, забезпечення періодичними виданнями з бухгалтерського обліку, фінансів та оподаткування).

2.6. Впровадження новітніх технологій

На кафедрі працюють висококваліфіковані фахівці, які активно поєднують навчальну роботу з науковою, пройшли стажування або працювали у реальній економіці. Підтримка процесу навчання на високому рівні, відбувається за рахунок активного впровадження новітніх навчальних технологій, поєднання теоретичної бази з практичним досвідом викладачів, що є можливим лише при залученні до своєї роботи провідних викладачів, встановленні наукових контактів з університетами далекого та близького зарубіжжя.

У складі економічного факультету кафедра фінансів і обліку є партнером в організаційній, навчальній та науково-дослідній діяльності Університету фінансів та управління у Варшаві. Основні напрями співпраці:

забезпечення програм академічної мобільності представників професорсько-викладацького і студентського складу, науковців між ВНЗ-партнерами;

реалізація програми подвійних дипломів;

проведення спільних наукових заходів і досліджень;

обмін науковою та науково-методичною літературою;

проведення стажувань студентів на базі обох установ.

Одним з головних пріоритетів роботи є поєднання навчального процесу із науковою роботою. Викладачі, які працюють на спеціальності “Економіка” є не тільки авторами підручників, навчальних посібників, монографій, методичних матеріалів, а й керівниками та учасниками розробок наукових проектів. З 2005 року започатковано проведення кафедрою щорічної конференції для студентів, аспірантів та молодих науковців.

Інтерактивну взаємодію викладачів кафедри та студентів на різних етапах навчання, самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі забезпечує сучасна система дистанційного навчання. Викладачами кафедри розроблені 13 дистанційних курсів, які представлені на офіційному сайті ХНПУ імені Г.С. Сковороди (розділ дистанційна освіта <http://lms.hnpu.edu.ua/>).

Дистанційне навчання включає сукупність наступних заходів: засоби надання учбового матеріалу студенту; засоби контролю успішності студента; засоби інтерактивної співпраці викладача і студента; можливість швидкого доповнення курсу новою інформацією, коригування помилок.

Кафедра англійської мови

2.1. Історія створення кафедри англійської мови та загальна інформація про кафедру

Кафедра англійської мови була заснована у 1973 році (перша назва - кафедра іноземних мов). Завідувач кафедри – доктор педагогічних наук, професор кафедри Щєбликіна Таміла Анатоліївна.

Кафедра англійської мови є загальноосвітньою, що передбачає викладання іноземної мови на 1 курсах та спеціальних дисциплін на старших курсах. Кафедра також проводить заняття з аспірантами, консультування тих, хто проходить стажування з англійської мови.

На базі кафедри англійської мови з метою створення системи безперервної освіти, розвитку творчих здібностей учнів шляхом ранньої профорієнтації, виявлення інтересів учнів і поглибленого вивчення предметів шкільного курсу у 2012 році було засновано університетську кафедру в Харківській ЗОШ I-III ступенів № 17.

Наукова діяльність кафедри спрямована на проведення досліджень за темою: «Компаративні, текстологічні та лінгвопоетичні дослідження з метою створення методологічного та методичного забезпечення викладання англійської мови в школі і вищих навчальних закладах».

Кафедра є організатором щорічного проведення міжвузівської науково-практичної конференції студентів «Сучасні тенденції в дослідженнях молодих науковців», студентських олімпіад з англійської мови, виступає незалежним рецензентом магістерських робіт студентів інших вищих навчальних закладів м. Харкова.

Викладачі кафедри здійснюють керівництво науковими студентськими доповідями, курсовими роботами з лексикології англійської мови та методики викладання англійської мови, дипломними проектами студентів.

2.2. Структура та організація кафедри англійської мови

Штат кафедри англійської мови нараховує 14 викладачів, серед них 1 професор, 7 доцентів, 10 кандидатів наук, 1 старший викладач, 3 викладача. Професорсько-викладацький склад кафедри забезпечує навчання студентів на таких факультетах університету: економічному, історичному, психології і соціології, юридичному, художньо-графічному, мистецтв, дошкільної освіти, фізичного виховання, а також працює з групами аспірантів.

Кафедра забезпечує організацію навчального процесу по закріпленим за нею дисциплінам за всіма формами і термінами навчання, передбаченими навчальними планами спеціальностей університету.

Викладачі кафедри підвищують свій кваліфікаційний рівень шляхом проходження курсів, семінарів, тренінгів, стажування в Україні та за кордоном. Вони відвідують семінари методистів регіонального представництва «Longman» та «Oxford» у Харківському регіоні, навчаються на онлайн-курсах підвищення кваліфікації, беруть участь у вебінарах та семінарах для викладачів іноземної мови Міжнародного освітнього центру

"Pearson Dinternal", розробляють та видають методичні фахові рекомендації й посібники, беруть участь у наукових конференціях та читаннях.

2.3. Організація навчального процесу

Планування й організація навчального процесу здійснюються на основі навчальних планів. Передбачаються такі аспекти навчальної діяльності, як теоретичне навчання, проходження практик, екзаменаційна сесія, державна атестація.

Кафедра англійської мови забезпечує викладання таких дисциплін:

1. Практичний курс англійської мови.
2. Ділова англійська мова.
3. Лексикологія.
4. Методика навчання англійської мови.
5. Країнознавство.
6. Англійська література.
7. Іноземна мова.
8. Іноземна мова з методикою.
9. Теорія і практика перекладу.
10. Стилїстика.
11. Практикум з професійного перекладу.
12. Теорія перекладу.
13. Практика перекладу.

Більшість занять проходить у навчальному корпусі по вулиці Алчевських, 29, а також в інших навчальних корпусах ХНПУ імені Г.С.Сковороди. Аудиторії кафедри англійської мови облаштовані сучасним мультимедійним обладнанням. Студенти мають можливість навчатися на базі сучасних підручників та навчально-методичних посібників, частина з яких підготовлена викладачами кафедри англійської мови та інших мовних кафедр університету.

Колектив кафедри здійснює проведення практичних занять з англійської мови, а також таких теоретичних курсів, як: «Література Англії», «Країнознавство», «Теорія та практика перекладу», «Стилїстика», «Лексикологія» та інших. За останні роки викладачами кафедри були розроблені нові теоретичні курси: «Сучасні технології навчання», «Ділова іноземна мова», «Сучасні методи навчання», «Культура іноземного спілкування» та інші.

Крім того, викладачі кафедри здійснюють керівництво педагогічною практикою студентів на базі загальноосвітніх середніх шкіл, гімназій і ліцеїв м. Харкова та Харківської області, а також перекладацькою практикою майбутніх референтів.

2.4. Основні методи навчання і викладання, способи оцінювання, які використовуються на кафедрі

В умовах реформування навчального процесу ВНЗ України відповідно до загальноєвропейських вимог якості освіти (інформатизація освітнього

простору, інтеграційні процеси в сучасній вітчизняній освіті, налагодження співпраці з європейськими навчальними закладами в сфері навчальної та наукової діяльності, студентські міжнародні обміни, можливість здобуття другої вищої освіти та навчання за магістерськими програмами за кордоном) змінюються також освітні технології викладання іноземних мов. Мовна освіта модернізується через впровадження модульно-рейтингової системи навчання іноземних мов, міждисциплінарну інтеграцію, демократизацію та економізацію освіти.

Сучасні технології в англійській освіті – це професійно-орієнтоване навчання мови, проектна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), дистанційні технології, використання інтернет-ресурсів, комп'ютерного середовища (форуми, блоги, електронна пошта).

При відборі сучасних методів навчання на кафедрі англійської мови враховуються такі критерії та завдання:

- створювати атмосферу, в якій студент відчуває себе вільно і комфортно, стимулювати його інтереси, розвивати бажання практичного вживання іноземної мови;

- заохочувати студента в цілому, зачіпаючи його емоції, почуття, тощо;

- стимулювати його мовні, когнітивні й творчі здібності;

- активізувати студента, роблячи його головною діючою особою в навчальному процесі, активно взаємодіючи з іншими учасниками цього процесу;

- навчити студента працювати над мовою самостійно на рівні його фізичних, інтелектуальних і емоційних можливостей – одночасно забезпечити диференціацію й індивідуалізацію навчального процесу;

- передбачити різні роботи в аудиторії: індивідуальну, групову, колективну, в певній мірі, стимулюючи активність студентів, їх самостійність, творчість.

Для реалізації навчання англійської мови використовуються такі методи:

1. Прямий метод, що передбачає вивчення безпосередньо розмовної мови, проведення занять англійською та використання тільки англійської літератури.

2. Граматико-перекладний метод, основна мета якого — навчитися читати і перекладати за допомогою граматичних правил.

3. Аудіовізуальний і аудіолінгвальний методи. Аудіовізуальний метод навчання передбачає ілюстрування промови відповідними картинками, що дозволяє краще запам'ятовувати мови. Метою використання методів є оволодіння живою, розмовною мовою.

4. Комунікативний метод є провідним. Найважливішою характеристикою комунікативного підходу є використання автентичних матеріалів, тобто таких, які реально використовуються носіями мови. Мовленнєва взаємодія студентів інколи проходить за співучастю викладача в

найрізноманітніших формах: парах, тріадах, невеликих групах, з усією групою. Об'єктом оцінки є не тільки правильність, але й швидкість усного мовлення та читання.

5. Інтерактивний метод надає можливість вирішити комунікативно пізнавальні задачі засобами іншомовного спілкування. В процесі спілкування студенти навчаються:

- вирішувати складні задачі на основі аналізу обставин і відповідної інформації;
- висловлювати альтернативні думки;
- приймати виважені рішення;
- спілкуватися з різними людьми;
- брати участь у дискусіях.

6. Метод проектів. В його основі - розвиток пізнавальних, творчих навичок студентів і критичного мислення, уміння самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі. Це створює умови для соціалізації особистості, розвиває її професійну та ділову активність. Саме такі якості необхідні студентам, щоб стати кваліфікованими фахівцями. Ті соціальні ролі, які приймають і виконують студенти в ході роботи над проектами (організатора, лідера, виконавця та ін.), привчають і готують їх до виконання та вирішення складних проблемних професійних завдань у ситуаціях реальної взаємодії.

7. Метод моделювання конкретних ситуацій є сильним мотивуючим фактором, оскільки дозволяє обговорювати проблеми, пов'язані з майбутньою спеціальністю. Таким чином, даний метод забезпечує реалізацію наступних цілей: застосування отриманих студентами на заняттях знань та вмінь (при цьому мовні вміння студентів корелює з теоретичними знаннями зі спеціальних дисциплін та інтегрується в цілісну систему знань, умінь і навичок); розвиток особистих та професійних якостей (вміння спілкуватися, слухати співрозмовника, аргументовано і коректно висловлювати свою точку зору, володіти емоціями в ході обговорення, вміти організувати і провести збори і т. д.); формування умінь професійної діяльності майбутніх фахівців, здатних адекватно приймати рішення в різних ситуаціях професійної діяльності.

8. Ділові бесіди і рольові ігри – метод імітації прийняття управлінських рішень у різних виробничих ситуаціях – відносять до активних методів навчання, так як діяльність студента носить продуктивний, творчий, пошуковий характер. Ці методи стимулюють пізнавальні інтереси, підвищують мотивацію і сприяють активізації навчального процесу.

Під час занять приведені методи використовуються як кожний окремо, так і в комплексі.

Перевірку й оцінювання знань студентів під час викладання курсу викладач проводить в наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі практичних занять.
2. Оцінювання засвоєння питань для самостійного вивчення.
3. Проведення проміжного контролю.

4. Проведення модульного контролю.
 5. Проведення підсумкового письмового іспиту або заліку.
- Порядок поточного оцінювання знань студентів:

2.5. Позааудиторна робота

Залежно від змісту та способу подання інформації на кафедрі використовуються такі форми роботи зі студентами в позааудиторний час: теоретичні, практичні, комбіновані. Відповідно до способу виконання вони можуть бути усні та письмові, індивідуальні чи групові.

Індивідуальні форми позааудиторної роботи студентів, що організовують викладачі кафедри англійської мови, спрямовані на роботу з навчальною, довідниковою, науковою, науково-популярною літературою, складання конспектів; на роботу з електронними підручниками та посібниками; роботу в електронній мережі Інтернет; підготовку повідомлень, рефератів, курсових робіт.

Кафедра визначає такі напрями позанавчальної діяльності: науково-дослідницька, суспільно-політична, художньо-естетична, трудова, історико-культурна й етнографічна, фізкультурно-спортивна, організаційно-управлінська, що відповідають специфіці стадій соціалізації студентської молоді.

Система позааудиторної виховної роботи кафедри англійської мови має таку структуру: самостійна навчальна робота студентів; діяльність із самоврядування студентського колективу; культурно-дозвіллева діяльність за інтересами; робота з підвищення професійної майстерності.

Самостійна робота студентів – це підготовка до аудиторних занять, написання реферативних повідомлень, курсових робіт. Діяльність студентського колективу із самоврядування передбачає самостійне вирішення проблем життєдіяльності студентської групи, колективу гуртожитку тощо. Культурно-дозвіллева діяльність стає структурною частиною системи позааудиторної роботи за умови реалізації культурно-дозвіллевих потреб студентів на основі їх залучення до організованої діяльності – участі в об'єднаннях за інтересами, конкурсах, змаганнях тощо. Підвищення професійної майстерності, як складової системи позааудиторної роботи студентів, розглядаємо як цілеспрямоване вдосконалення вмінь професійної спрямованості (спортивні тренування, участь у студентських наукових конференціях, стажуваннях, тренінгах тощо).

Для удосконалення виховного процесу спрямовуємо свою роботу на заохочення студентів до регулярного виконання домашнього завдання, отримання індивідуальних консультацій із проблемних для студента дисциплін, виконання письмових завдань і контрольних робіт, що систематично здійснюється на основі бесід, виховних лекцій, мотивації до навчання. Контроль за цим процесом проводиться як опосередковано, так і безпосередньо.

Викладачі кафедри англійської мови ХНПУ імені Г. С. Сковороди віддають перевагу таким відкритим заняттям, як "Quest", що систематично

проводяться зі студентами перших-других курсів у парку імені Горького, Лісопарку тощо.

Кожного року викладачі кафедри англійської мови беруть активну участь у профорієнтаційній роботі, зокрема в ліцєях, гімназіях, середніх школах м. Харкова та Харківської області (Зміївський район, Вовчанський район, Золочівський район тощо).

На базі кафедри з 2002 року існує клуб шанувальників англійської мови «Miracle». Відвідувати його можуть студенти та всі бажаючі. Заходи клубу сприяють поглибленню знань щодо спілкування англійською мовою, культури та історії англословних країн, їх традицій та символіки. Засідання клубу проводяться з приводу національних, державних та народних свят, пам'ятних дат, а також для підвищення ерудиції відвідувачів.

При кафедрі кожен рік функціонують курси англійської мови різних рівнів для всіх бажаючих. Після закінчення кожен отримує сертифікат, який засвідчує певний рівень володіння англійською мовою.

Багато уваги приділяється науковій роботі студентів. Всі студенти залучаються до наукового пошуку, беруть участь у численних науково-практичних конференціях та семінарах.

2.6. Впровадження новітніх технологій

В умовах оптимізації навчального процесу викладачами кафедри англійської мови широко використовуються новітні технології, що продиктовано необхідністю формування комунікативних та аналітичних компетенцій студентів, здібності сприймати та аналізувати інформаційні потоки, що надходять через іншомовні засоби інформації.

Для успішного оволодіння мовними дисциплінами кафедра має у розпорядженні мультимедійну аудиторію (ауд.209) (4 комп'ютери та мультимедійна дошка), де проводяться лекційні та практичні заняття, дискусії, дебати з використанням мультимедійних засобів. У аудиторії викладачі кафедри запроваджують інформаційно-комунікативні технології, використовуючи програму Power Point для презентації підготовленого матеріалу під час проведення щорічної міжвузівської науково-практичної конференції студентів «Сучасні тенденції в дослідженнях молодих науковців». Використання програми Skype відкриває можливості для проведення відеоконференцій з викладачами та студентами інших вузів країни.

Крім того, на кафедрі розроблено електронні варіанти лекцій та практичних занять з таких дисциплін як «Теорія та практика перекладу», «Стилістика», «Лексикологія», «Література Англії», «Сучасні технології навчання», «Ділова іноземна мова». Викладачами кафедри підготовлено також електронні варіанти завдань для самостійної роботи студентів, а також для поточної перевірки їх знань та умінь з усіх дисциплін, що читаються на кафедрі.

Впровадження сучасних технологій на кафедрі англійської мови передбачає вироблення у студентів таких навичок, як пошук фактичного

матеріалу та різноманітної навчальної інформації у мережі Інтернет щодо змісту теоретичних і практичних курсів, запропонованих кафедрою; вміння працювати з іншомовними електронними довідковими джерелами, електронними словниками (АВВУУ Lingvo та інші) та різноманітними комп'ютерними програмами для найкращого засвоєння учбового матеріалу; вміння використовувати засоби мультимедіа при опануванні змістом навчального предмету.

3. Загальний опис спеціальності «Економіка. Економічна теорія»

Спеціальність «Економічна теорія» започаткована у 1994 р. За фахову підготовку відповідає кафедра економічної теорії.

Освітні програми бакалавра та магістра з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка (Економічна теорія)» орієнтовані на підготовку фахівців високого рівня, які володіють фундаментальними знаннями і практичними навичками роботи в навчальних закладах усіх рівнів, в системі професійної освіти, в приватних навчальних закладах на посадах асистента, викладача, наукового співробітника; в галузі аналізу та прогнозування на державних і комерційних підприємствах; науково-дослідних інститутах, державних, громадських або приватних підприємствах і установах на посадах, пов'язаних з аналізом соціально-економічних процесів; керівниками служби, економістами, керівниками виробничої практики, методистами з економічної освіти.

Підготовка фахівця передбачає оволодіння базовими знаннями щодо системного дослідження економіки суспільства: політичної економії, мікроекономіки, макроекономіки, історії економіки та економічної думки; наукових основ економічної політики – кредитної, фінансової, структурної, конкурентної, інноваційної; методичних основ педагогічної і науково-дослідної діяльності. Враховує новітні вимоги щодо зв'язку економічної теорії з практикою. Формує викладачів та науковців з новим перспективним способом економічного мислення, здатних не лише застосовувати засвоєні знання, але й генерувати нові на базі сучасних досягнень економічної науки.

Результати навчання за спеціальністю: глибоке розуміння суті економічних та соціальних відносин, закономірностей їх розвитку; володіння навичками науково-дослідної та педагогічної роботи; здатність критично оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні та інші події і явища на підставі відповідного обсягу знань; уміння самостійно здійснювати пошук та аналіз різноманітних джерел інформації; володіння сучасною методологією обґрунтування розвитку макроекономічних процесів взагалі і в посттрансформаційній економіці зокрема; розуміння закономірностей розвитку економічної теорії та історії економічної думки; розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

4. Підготовка студентів за освітнім рівнем «бакалавр»

4.1. Перелік навчальних дисциплін, які забезпечує кафедра

Основи економічної науки
Історія економіки та економічної думки
Політична економія
Мікроекономіка
Макроекономіка
Економічна історія II
Менеджмент
Історія економічних учень II
Маркетинг
Міжнародна економіка
Паблік рілейшнз
Спецсеминар по Кейнсу
Спецсеминар по Марксу і Маршаллу
Методика викладання економічних дисциплін
Мікроекономічний аналіз
Економіка праці і соціально-трудоі відносини
Економіка державного сектору
Сучасні економічні теорії
Глобальна економіка
Національні моделі економічних систем
Інвестування
Інституціональна економіка
Макроекономічний аналіз
Трансформаційна економіка
Економічний розвиток
Економіка галузевих ринків
Економічна компаративістика

4.2. Анотації навчальних курсів

Основи економічної науки

Програма дисципліни спрямована на формування системи знань про загальні основи економічного життя суспільства, закономірності розвитку суспільного виробництва, дію економічних законів, проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів, принципи функціонування ринків функціональні особливості роботи мікро- та макроекономічних систем.

Історія економіки та економічної думки

Вивчення дисципліни «Історія економіки та економічної думки» спрямоване на забезпечення оволодіння студентами теоретичними знаннями з історії економіки на мікро-, мезо-, макро- і глобальному рівнях; формування системи знань з порівняльного історико-економічного аналізу

моделей розвитку світового господарства. Предметом уваги є вивчення процесу становлення, розвитку та функціонування ринкової економіки для розуміння сучасної практики соціально-економічного розвитку України. Вивчення дисципліни передбачає формування у студентів системного бачення розвитку економічної думки та методології економічної науки, вміння виявити найбільш суттєві положення у структурі наукового дискурсу базових наукових течій та сучасних економічних теорій.

Мікроекономіка

Метою викладання навчальної дисципліни «Мікроекономіка» є формування ринково орієнтованого економічного світогляду і знань щодо методів прийняття оптимальних рішень за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання. Основними завданнями вивчення дисципліни «Мікроекономіка» є надання знань про базові положення мікроекономічної теорії; прищеплення навичок використання інструментарію мікроекономічного аналізу; підготовка до вивчення прикладних дисциплін, що базуються на мікроекономічній теорії.

Макроекономіка

Вивчення дисципліни «Макроекономіка» спрямоване на формування системи знань з методології та методики макроекономічного аналізу (аналізу стану національної економіки та її зовнішніх зв'язків), набуття навичок побудови та аналізу макроекономічних моделей, вироблення вміння застосувати отримані знання на практиці.

Економічна історія II

Програмою дисципліни «Економічна історія II» передбачається формування теоретичних знань та практичних навичок історико-економічного аналізу розвитку світогосподарської системи, дослідження загальносвітових, регіональних і національних тенденцій економічних процесів сучасної інформаційно-глобалізаційної цивілізаційної системи, проблем і перспектив функціонування економіки України в глобалізованому світі.

Менеджмент

Дисципліна «Менеджмент» розвиває навички прийняття кінцевих управлінських рішень, їх прогнозування і моделювання; сприяє пошуку шляхів вирішення конфліктних ситуацій і створення ефективних комунікацій, навчає управляти розвитком компетенцій персоналу організацій.

Історія економічних учень II

Формування теоретико-методологічних знань про наукове розуміння економічного розвитку науковими школами та напрямками економічної думки, пошуки парадигм пізнання економічного розвитку сучасної

інформаційно-глобалізованої цивілізаційної системи, проблем становлення відносної відповідності економічної теорії та економічної реальності.

Маркетинг

Метою викладання навчальної дисципліни «Маркетинг» є: формування у студентів знань щодо базових категорій маркетингу, методологічних аспектів організації маркетингової діяльності та пріоритетів її у сучасних умовах.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Маркетинг» є: сприяти формуванню маркетингового мислення та придбання практичних навичок щодо прийняття управлінських рішень, спрямованих на вирішення маркетингових проблем фірми та адаптації її діяльності завдяки маркетинговим інструментам до змін у зовнішньому середовищі.

Міжнародна економіка

Вивчення дисципліни «Міжнародна економіка» спрямоване на формування системи знань, умінь та практичних навичок у сфері міжнародної економіки стосовно форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин; набуття знань про регулювання міжнародних економічних відносин, міжнародну валютну систему, методологію міжнародних розрахунків, процеси міжнародної економічної інтеграції; вивчення специфічних особливостей прояву ринкової економіки в різних країнах світу та в міждержавних відносинах.

Система національних рахунків

Метою викладання навчальної дисципліни «Система національних рахунків» є формування у студентів системи теоретичних і практичних знань щодо побудови системи національних рахунків (СНР) та загальних закономірностей функціонування й розвитку економіки.

Завдання дисципліни: вивчення основних категорій та принципів побудови СНР, методів аналізу структури і динаміки економічних процесів; набуття вмінь і навичок використання даних СНР .

Спецсеінар по Кейнсу

Формування системи знань про уявлення Кейнса стосовно принципів функціонування ринкової економіки, ринку праці, ринку грошей, ринку товарів і взаємодії між ними, ролі сукупного попиту і його компонентів, специфіки сукупної пропозиції, співвідношення між інвестиціями та заощадженнями, дії мультиплікатора інвестицій, поведінки відсоткової ставки, цін і заробітної плати, значимості очікувань економічних агентів.

Спецсеінар по Марксу і Маршаллу

Формування системи знань про уявлення Маркса щодо закономірностей функціонування економіки, формування вартості й ціни товару, утворення прибутку, заробітної плати, відсотка і ренти та співвідношення між ними,

походження і властивості грошей, структуру капіталу, причини безробіття і циклічного розвитку економіки, теорію суспільного відтворення. Формування системи знань стосовно уявлень Маршалла про принципи функціонування економіки, теорію попиту, виробництва, пропозиції та ринкової рівноваги у миттєвому, короткому й довгому періодах, ринкову рівновагу у миттєвому, короткому й довгому ринковому періодах, утворення й розподіл факторних доходів.

Методика викладання економічних дисциплін

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін» є формування у студентів сучасного економічного та педагогічного мислення, професійних педагогічних умінь з проектування освітнього процесу та його реалізації відповідно до потреб та особливостей конкретних груп слухачів.

Основними завданнями дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін» є навчити студентів найбільш ефективним методам, прийомам та засобам економічного навчання, сформувати практичні вміння та навички їх використання в процесі викладання економічних дисциплін.

Мікроекономічний аналіз

Завдання навчальної дисципліни «Мікроекономічний аналіз» – сформувати теоретичні знання та практичні навички побудови загальних моделей поведінки фірми в умовах досконало і недосконало конкурентних ринків продукту і ресурсів; забезпечити оволодіння принципами розробки і реалізації управлінських рішень суб'єктами економічних відносин; вироблення вміння здійснювати оцінку ефективності функціонування економічних суб'єктів та доцільності державного регулювання діяльності фірми.

Економіка праці і соціально-трудова відносина

Курс «Економіка праці та соціально-трудова відносина» досліджує суспільно-виробничі відносина, що виникають в процесі організації суспільної праці та відтворення робочої сили. Головною метою вивчення курсу є: засвоєння знань щодо системного оцінювання діяльності підприємств (організацій), виявлення внутрішніх резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів у сфері соціально-трудова відносин.

Економіка державного сектору

Вивчення навчальної дисципліни «Економіка державного сектору» сприятиме формуванню теоретичних знань щодо механізмів функціонування державного сектору економіки та технологій прийняття рішень на національному рівні; вмінню аналізувати принципи формування дохідної і видаткової частин державного бюджету, методи оцінки масштабів

державного сектору, «фіаско держави» та «фіаско ринку», а також способи виробництва та розподілу суспільних благ.

Сучасні економічні теорії

Метою викладання дисципліни «Сучасні економічні теорії» є надання знань про основні напрями розвитку сучасної економічної думки, систематизація знань про уявлення представників основних шкіл і течій економічної науки щодо сутності і механізмів функціонування господарських систем.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасні економічні теорії» вивчення категоріально-понятійного апарату, запропонованого різними школами, економічних ідей та пропозицій з огляду на їх належність до тих чи інших напрямків сучасної економічної думки, набуття вмінь аналізувати економічні ситуації з позицій різних сучасних економічних концепцій та взаємозв'язки економічної сучасної політики із сучасними теоретичними поглядами.

Глобальна економіка

Вивчення дисципліни «Глобальна економіка» передбачає формування навичок застосування інструментарію аналізу глобальних процесів при дослідженні сучасних економічних та інституціональних трансформацій; ознайомлення з сучасними процесами у сфері глобалізації та регіональної інтеграції, теоретико-методологічними засадами аналізу глобальних проблем людства та глобального регулювання; формування знань і вмінь аналізувати економічні процеси у вітчизняній економіці з позиції глобального розвитку.

Інвестування

Метою викладання дисципліни «Інвестування» є надання теоретичних знань щодо сутності механізму функціонування інвестиційних процесів, вивчення головних закономірностей і механізмів інвестиційних відносин, розкриття основних концепцій та моделей оцінки ефективності інвестиційних проектів, набуття вмінь та навичок використовувати ці теоретичні знання в практиці інвестування, набуття практичних навичок та вмінь прийняття економічно обґрунтованих інвестиційних рішень в умовах ринкової економіки.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Інвестування» є ознайомлення студентів з основними теоретичними аспектами інвестування; відпрацьовування навичок, розв'язання конкретних практичних задач; розвиток навичок творчого підходу до проблем оцінки та вибору інвестиційних проектів.

Інституціональна економіка

Під час вивчення дисципліни «Інституціональна економіка» відбувається формування теоретичних знань щодо механізмів розвитку інституціональної економіки, зокрема, специфікації прав власності, дослідження трансакційних

витрат, ролі інститутів в економічній системі, аналізу «інституціональних пасток», зокрема, корупції, тіньової економіки, бартеру тощо.

Макроекономічний аналіз

Дисципліна забезпечує формування знань про механізм функціонування економіки в цілому та основних її складових; методологію та методику визначення основних показників стану національної економіки та тенденцій економічного розвитку; способи виявлення ресурсів для економічного зростання в майбутньому; світовий досвід моніторингу функціонування економіки на макрорівні.

Трансформаційна економіка

Метою викладання навчальної дисципліни «Трансформаційна економіка» є поглиблене вивчення та творче осмислення трансформації економічних систем на основі узагальнення теорії і практики соціально-економічного розвитку країн світу. Засвоєння основних положень курсу відіграє важливу роль у розвитку культури економічного мислення студентів, збагачує їх світогляд, закладаючи підґрунтя для прийняття економічно виважених рішень щодо проблем, пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Трансформаційна економіка» є поглиблення знань з фундаментальних проблем економічної теорії; прищеплення навичок аналізу та сприйняття різних точок зору; оволодіння здатністю широкого погляду на хід та перспективи розвитку економіки і суспільства.

Економічний розвиток

Вивчення дисципліни «Економічний розвиток» спрямоване на формування фундаментальних знань з теоретичних та прикладних основ економічного розвитку та еволюції економічних систем, виявлення довгостроково діючих чинників, які забезпечують якісні зміни в структурі економіки. Дисципліна покликана сформувати вміння з аналізу індикаторів економічного розвитку, взаємозв'язків між якісними та кількісними параметрами економіки в коротко- та довгостроковій перспективі, а також навички досліджень еволюції складних соціально-економічних систем.

Економіка галузевих ринків

Вивчення «Економіки галузевих ринків» спрямоване на формування теоретичних знань та практичних навичок з аналізу ринкових структур, виявлення факторів, що зумовлюють об'єктивні передумови до функціонування ринків з обмеженою конкуренцією, підходів до визначення ефективності індустріальної організації, аналізу трансакційних витрат в галузі, визначення ефекту масштабу в галузі, а також формування вмінь щодо застосування методик визначення ефективності ринкових структур та

індустріальних організацій, обґрунтування організаційних форм бізнесу відповідно до специфіки галузевих ринків.

Економічна компаративістика

Предмет курсу «Економічна компаративістика» – дослідження різних існуючих (як одночасно, так і послідовно у часі) типів економічних систем, аналіз подібностей і відмінних рис між ними; виведення розуміння економічної організації суспільства за межі абстрактної моделі ринкової економіки; засвоєння знань про економічну систему, її структуру та еволюцію, формування розуміння причин і форм відмінностей між економічними системами; оволодіння методами виділення різних типів економічних систем і методами їх порівняльного аналізу.

4.3. Навчально-методичне забезпечення

До усіх дисциплін навчальних планів підготовки бакалаврів розроблені навчально-методичні комплекси у друкованому та електронному варіантах, до складу яких входять: навчальні програми, робочі навчальні програми, плани семінарських та практичних занять, методичні вказівки та пакети контрольних завдань для комплексної перевірки знань студентів, завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів тощо.

Відповідно до навчального плану підготовки бакалавра з економічної теорії передбачено виконання трьох курсових робіт. Тематика курсових робіт визначена відповідно до змісту навчальних дисциплін і пов'язана з розв'язанням практичних фахових завдань. З дисциплін, які передбачають виконання курсової роботи, розроблені і видані методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт, у яких наведено тематику курсових робіт, вимоги до їх виконання, оформлення та захисту, рекомендовану літературу, критерії оцінювання. Тематика курсових робіт щорічно оновлюється. Студентам надається право вільного вибору теми із запропонованого кафедрою переліку або участі у формулюванні власної теми з обґрунтуванням доцільності її наукової розробки.

Практична підготовка студентів здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (Наказ МОН України № 93 від 08.04.1993 р.) та навчальних планів підготовки бакалаврів спеціальності «Економічна теорія». Для проведення усіх видів практик укладені і юридично оформлені відповідні угоди з базами практик та розроблені відповідні методичні рекомендації.

Державна атестація бакалаврів зі спеціальності «Економічна теорія» є обов'язковою і проводиться державною екзаменаційною комісією (ДЕК) після завершення навчання на даному освітньому рівні з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-професійної підготовки вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики. Нормативними формами державної атестації бакалаврів є державний екзамен з економічної теорії та комплексний державний екзамен за фахом. Кафедрою розроблені відповідні

методичні рекомендації для підготовки, організації та проведення державних екзаменів.

4.4. Інформаційне забезпечення

Основним джерелом інформаційного забезпечення підготовки фахівців за освітнім рівнем «бакалавр» є бібліотека, фонд якої сформовано згідно з потребами навчального процесу та у відповідності з вимогами сучасної вищої освіти, що забезпечує систематичне та якісне інформаційно-бібліографічне обслуговування студентів та викладачів.

Навчально-методичний кабінет випускової кафедри має власну бібліотеку, яка налічує близько 850 екземплярів підручників і навчальних посібників з навчальних дисциплін, що викладаються, та фахові періодичні видання.

Наявні підручники та навчальні посібники для підготовки за фахом здобувачів вищої освіти бакалаврів відповідають спискам основної рекомендованої літератури за робочими навчальними програмами дисциплін.

Фахові періодичні видання, які є в бібліотеці Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди та читальних залах («Економіка України», «Економічна теорія», «Україна: аспекти праці», «Фінанси України», «Економіка АПК», «Банківська справа», «Географія та економіка в рідній школі», «Економіка в школах України» та інші) відповідають потребам бакалаврів зі спеціальності «Економічна теорія».

Студенти та викладачі університету мають можливість вільного доступу до локальної мережі Internet та Wi-Fi, створені умови віддаленого доступу до каталогів провідних наукових бібліотек України та світу.

5. Підготовка студентів за освітнім рівнем «магістр»

5.1. Перелік навчальних дисциплін, які забезпечує кафедра

Глобальна економіка

Інноваційний розвиток підприємства

Сучасна політична економія

Соціальна відповідальність

Теорія господарства

Мікроекономічний аналіз II

Сучасні економічні теорії (економічна нобелелогія)

Макроекономічна політика

Методологія наукових досліджень

Методика викладання економічних дисциплін

Міжнародні економічні організації

Економіка суспільного сектору

Інституціональна економіка

5.2. Анотації навчальних курсів

Глобальна економіка

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з основними процесами розвитку глобалізації, виходячи із взаємозв'язку економічного, політичного, соціального та екологічного вимірів розвитку світової спільноти, формуванням глобальної економіки, наявністю позитивних та негативних наслідків у розвитку глобальної економіки, розкриттям необхідності та механізму регулювання світової економіки, пошуками Україною місця в глобальній економічній системі.

Основні завдання вивчення дисципліни: розкриття глобального соціально-економічного розвитку як процесу системної трансформації світового господарства і світогосподарських зв'язків; формування уявлення про розвиток глобальної економічної системи та протиріччя цього процесу; розкриття особливостей розвитку і форм прояву глобальної економіки на сучасному етапі; з'ясування сутності та співвідношення економічних категорій: «глобальна економіка», «постіндустріальна економіка», «нова економіка», «економіка знань», «інформаційна економіка»; аналіз світової екологічної, енергетичної проблем та глобалізації тіньової економічної діяльності; формування фундаментальних основ сучасного економічного мислення щодо сучасного розвитку світової економіки; визначення місця України в сучасних глобалізаційних процесах та шляхів формування «нової економіки» в українській національній економіці під впливом глобалізації.

Інноваційний розвиток підприємства

Вивчення дисципліни “Інноваційний розвиток підприємства” дає змогу отримувати компетентності, необхідні для практичної реалізації основних напрямів інноваційного розвитку, та з визначенням доцільності витрати ресурсів в зміну їх кількісних або вартісних характеристик. Метою навчальної дисципліни “Інноваційний розвиток підприємства” є формування у студентів знань та вмінь щодо забезпечення інноваційного розвитку економічних систем, оцінювання їхнього інноваційного потенціалу, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з розвитку економіки на інноваційних засадах.

Основним завданням вивчення дисципліни є вивчення механізмів управління інноваційним розвитком економічних систем, забезпеченням результативності формування та використання інноваційного потенціалу підприємств, ефективністю інвестування в інновації; набуття вмінь обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативні варіанти управлінських рішень.

Сучасна політична економія

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасна політекономія» є формування логіки сучасного економічного мислення і економічної культури, адекватних умовам ринкових відносин, опанування студентами

базових методів аналізу економічних процесів, вмінь приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, які пов'язані з їх майбутньою професійною діяльністю.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасна політекономія» є поглиблення знань з політичної економії як науки; аналіз закономірностей сучасного розвитку ринкової економіки, в тому числі на прикладі України та інших країн світу; пізнання закономірностей сучасного розвитку світового господарства та місця в ньому України.

Соціальна відповідальність

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність» є формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності з позиції сучасних стандартів соціальної політики, соціальної звітності, етики бізнесу й прав людини в умовах інтеграції концепції стійкого розвитку і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність» є вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства; визначення можливостей використання зарубіжного досвіду та аналіз можливостей використання елементів зарубіжних моделей соціальної відповідальності в національній економіці; формування розуміння значення соціальної відповідальності держави, бізнесу, суспільства та людини; аналіз ролі держави в забезпеченні практики ефективної системи соціальної відповідальності.

Теорія господарства

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія господарства» є формування основ філософсько-економічного осмислення господарської діяльності як системи, розкриття засад господарського устрою суспільства, принципів і форм організації господарського життя.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія господарства» є: вивчення економічного змісту господарчої діяльності та специфіки категорій, що теоретично відтворюють господарське життя, засвоєння методології аналізу системи господарювання і вмінь її застосовувати до вивчення сучасних господарських процесів..

Мікроекономічний аналіз II

Метою викладання навчальної дисципліни «Мікроекономічний аналіз II» є подальша систематизація знань, отриманих раніше після вивчення курсу «Мікроекономіка», істотне розширення та поглиблення знань студентів з методології та організації мікроекономічного аналізу поведінки фірми.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Мікроекономічний аналіз II» є опанування знань щодо принципів та закономірностей

функціонування фірм в межах галузевих ринків; формування навичок аналітичної роботи по оцінці конкурентної поведінки фірми на ринках продукції та ресурсів; поглиблення навичок щодо оцінки можливих наслідків рішень для економіки в цілому й для окремих ринків.

Сучасні економічні теорії (економічна нобелелогія)

Метою викладання навчальної дисципліни є: формування системних знань про загальну логіку сучасного розвитку світової економічної теорії у її цілісності, в єдності та конкурентному протистоянні визначальних наукових парадигм, дослідних програм та їх новітніх теоретичних відгалужень на основі творчо-критичного осмислення основних наукових напрямів світової економічної теорії другої половини ХХ ст. та початку ХХІ ст., їх фундаментальних методологічних засад, теоретико-концептуальних основ, науково-дослідного апарату та науково-практичних підходів до реалізації економічної політики

Основними завданнями вивчення дисципліни є: аналіз наукового внеску нобеліантів у сучасну економічну теорію; надання студентам новітніх системних знань, що дають змогу значно підвищити культуру їхнього економічного мислення та розглядати актуальні проблеми у значно ширшому аспекті; вдосконалення фундаментальної економічної підготовки майбутніх фахівців з урахуванням передових науково-теоретичних надбань економістів-лауреатів Нобелівської премії з економіки, що мають всесвітнє визнання; оволодіння сучасними знаннями та методами економічних досліджень; опанування категоріально-понятійним апаратом та методологією досліджень різних шкіл економічної думки; формування уявлень про основні альтернативні течії сучасної економічної теорії.

Макроекономічна політика

Мета дисципліни «Макроекономічна політика» полягає в розкритті механізмів та моделей, за допомогою яких визначається роль держави щодо регулювання макроекономіки, досягнення економічної стабілізації та забезпечення сталого економічного розвитку.

Для досягнення цієї мети важливими завданнями дисципліни є вивчення студентами таких питань: макроекономічна політика: суть, предмет, цілі та інструменти; політика забезпечення повної зайнятості; монетарна політика; бюджетна політика; макроекономічне регулювання фінансового сектору та фінансове програмування; макроекономічна політика заощаджень та інвестицій; макроекономічна антиінфляційна політика; зовнішньоекономічна політика; політика економічного зростання та антикризова політика.

Методологія наукових досліджень

Мета дисципліни полягає у формуванні знань з теорії та методології пізнання економічних систем, сприянні розвиткові раціонального творчого мислення, активізації наукової творчості магістрів.

Завдання курсу: вивчення методів дослідження економіки та можливостей їх застосування; набуття вмінь системно застосовувати різноманітні методи з урахуванням специфіки об'єкта дослідження; підвищення методологічної культури економічних досліджень.

Методика викладання економічних дисциплін

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів сучасного економічного та педагогічного мислення, професійних педагогічних умінь з проектування навчального процесу та його реалізації відповідно до потреб та особливостей конкретних груп слухачів.

Для досягнення мети поставлені основні завдання: навчити студентів найбільш ефективним методам, прийомам та засобам економічного навчання; сформувати практичні вміння та навички їх використання в процесі викладання економіки.

Міжнародні економічні організації

Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх магістрів компетентності щодо цілей, принципів, функцій та механізму функціонування сучасних міжнародних організацій, їх місця в міжнародному регулюванні економічного співробітництва, міжнародної економічної інтеграції та розвитку глобальної економіки.

Основні завдання вивчення дисципліни «Міжнародні економічні організації»: розкриття глобального соціально-економічного розвитку як процесу системної трансформації світового господарства і світогосподарських зв'язків; вивчення історичних умов та причин створення міжнародних організацій; розгляд еволюції їх форм, цілей, функцій, повноважень, норм і правил діяльності; набуття практичних навичок аналізу діяльності різних міжнародних організацій; аналіз процесу набуття членства та участі України в різних міжнародних економічних організаціях, значення такого членства для розвитку міжнародної економічної інтеграції

Економіка суспільного сектору

Метою дисципліни є формування у студентів наукових основ про специфічне становище держави серед інших суб'єктів ринкового господарства і взаємодію цих суб'єктів, залежність політики держави від уподобань і поведінки індивідів, визначення меж тих функцій і можливостей, які властиві державі, тісний взаємозв'язок її витрат з доходами.

Для досягнення мети поставленні основні завдання: засвоєння нових знань в контексті мікроекономічних підходів до пояснення функцій і діяльності держави, її вплив на вибір економічних агентів і ринкову рівновагу; ознайомлення з різними концептуальними трактуваннями держави, її місця і ролі в ринковій економіці; формування і закріплення навичок економічного аналізу природи і наслідків державних рішень, можливостей і меж використання економічної політики в галузі суспільних доходів і витрат; освоєння методів аналізу ефективності суспільного сектора

та окремих його складових; з'ясування особливостей організації та функціонування суспільного сектора в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Інституціональна економіка

Метою викладання навчальної дисципліни є розкриття суті та функцій інститутів в економічному житті, умов і закономірностей взаємодії економічних суб'єктів у ринковій економіці, впливу інституціональної структури на економічні процеси.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів фундаментальних знань про сучасну ринкову економічну систему; оволодіння поняттями і категоріями, що забезпечують безпосередній перехід від глибоких узагальнень (фундаментальних знань) до понять практики; набуття вмінь використовувати теоретичні знання для розуміння конкретних теоретичних явищ; вироблення навичок створення відповідних моделей і проведення аналітичних досліджень проблем макро- і мікрорівня.

Соціальна економіка

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна економіка» є формування у майбутніх магістрів цілісного світогляду та навичків системного мислення щодо соціоекономічного функціонування суспільства, яке спрямоване на створення умов для розвитку і самореалізації особистості в умовах швидкоплинних трансформаційних змін глобального характеру.

Основні завдання вивчення дисципліни: показ того, що визначальною рисою предмета є соціальна складова економіки, її розвиток на національному і на світовому рівні; визначення та розкриття важливих цілей розвитку соціуму в сучасному світі; з'ясування особливої ролі людини в розвитку соціуму; розгляд сутності інноваційної моделі соціоекономічного розвитку та її соціальної складової; аналіз позицій України в сучасному глобальному політичному і економічному просторі та визначення шляхів їх покращення.

5.3. Навчально-методичне забезпечення

До усіх дисциплін навчального плану підготовки магістрів розроблені навчально-методичні комплекси у друкованому та електронному варіантах, до складу яких входять: навчальні програми, робочі навчальні програми, плани семінарських та практичних занять, методичні вказівки та пакети контрольних завдань для комплексної перевірки знань студентів, завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів тощо.

Відповідно до навчального плану підготовки магістра з економічної теорії передбачено виконання двох курсових робіт. Тематика курсових робіт визначена відповідно до змісту навчальних дисциплін і пов'язана з розв'язанням практичних фахових завдань. З дисциплін, які передбачають виконання курсової роботи, розроблені і видані методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт, у яких наведено тематику курсових робіт, вимоги до їх виконання, оформлення та захисту, рекомендовану літературу, критерії

оцінювання. Тематика курсових робіт щорічно оновлюється. Студентам надається право вільного вибору теми із запропонованого кафедрою переліку або участі у формулюванні власної теми з обґрунтуванням доцільності її наукової розробки.

Практична підготовка студентів здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (Наказ МОН України № 93 від 08.04.1993 р.) та навчальних планів підготовки магістрів спеціальності «Економічна теорія». Для проведення усіх видів практик укладені і юридично оформлені відповідні угоди з базами практик та розроблені методичні рекомендації.

Державна атестація магістрів зі спеціальності «Економічна теорія» є обов'язковою і проводиться державною екзаменаційною комісією (ДЕК) після завершення навчання на даному освітньому рівні з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-професійної підготовки вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики. Формою державної атестації магістрів є єдиний державний кваліфікаційний іспит, який передбачає державний кваліфікаційний іспит з економічної теорії та методики її викладання і захист-презентацію результатів наукового дослідження. Кафедрою розроблені відповідні методичні рекомендації для підготовки, організації та проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

5.4. Інформаційне забезпечення

Основним джерелом інформаційного забезпечення підготовки фахівців за освітнім рівнем «магістр» є бібліотека, фонд якої сформовано згідно з потребами навчального процесу та у відповідності з вимогами сучасної вищої освіти, що забезпечує систематичне та якісне інформаційно-бібліографічне обслуговування студентів та викладачів.

Навчально-методичний кабінет випускової кафедри має власну бібліотеку, яка налічує близько 850 екземплярів підручників і навчальних посібників з навчальних дисциплін, що викладаються, та фахові періодичні видання.

Наявні підручники та навчальні посібники для підготовки за фахом здобувачів вищої освіти магістрів відповідають спискам основної рекомендованої літератури за робочими навчальними програмами дисциплін.

Фахові періодичні видання, які є в бібліотеці Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди та читальних залах («Економіка України», «Економічна теорія», «Україна: аспекти праці», «Фінанси України», «Економіка АПК», «Банківська справа», «Географія та економіка в рідній школі», «Економіка в школах України» та інші) відповідають потребам магістрів зі спеціальності «Економічна теорія».

Магістри мають можливість вільного доступу до локальної мережі Internet та Wi-Fi, створені умови віддаленого доступу до каталогів провідних наукових бібліотек України та світу.